

ПОРІВНЯЛЬНЕ КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Викладач: кандидат юридичних наук, доцент Верлос Наталя Володимирівна

Кафедра: конституційного та трудового права, V корпус, ауд.104

E-mail: verlosznu@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-26

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти:	Право						
Статус дисципліни:	Перший (бакалаврський)						
Статус дисципліни:	Цикл вільного вибору студентів в межах спеціальності						
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2021-22	Рік навчання	2	Тижні	14
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів¹	6	Лекційні заняття – 12 Практичні заняття – 24 Самостійна робота – 84			
Вид контролю:	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=478						
Консультації: особисті – вівторок, четвер, з 10:00 до 13:00, V корпус, ауд.104; дистанційні – Zoom, CISCO Webex, за попередньою домовленістю зі студентами Запис на консультації: verlosznu@gmail.com							

ОПИС КУРСУ

Вивчення дисципліни «Порівняльне конституційне право», сприяє розвитку загальнопрофесійної культури будь-якого юриста і є досить важливим для практичної реалізації отриманих теоретичних знань. По-перше, для тих студентів, що готуються до дипломатичної та іншої роботи, пов'язаної із зарубіжними країнами, а по-друге, у зв'язку з потребою порівняльно-правового аналізу вітчизняних та зарубіжних інститутів конституційного права з метою врахування позитивного досвіду країн з розвинутою демократією та впровадження позитивних здобутків у вітчизняну практику державотворення на шляху до побудови України як демократичної, незалежної, соціальної, правової держави.

Одночасно навчальна дисципліна має і велике пізнавальне значення, оскільки отримані знання сприятимуть формуванню демократичних поглядів, сучасної правосвідомості громадян нашої держави. Адже багато конституційно-правових інститутів, які запроваджено сьогодні в Україні, спочатку виникли у конституційному праві зарубіжних країн (конституції, парламентаризм, розподіл влади) і розуміння їх генезису, сучасних перспектив розвитку – крок до вирішення актуальних питань державотворення в Україні.

Сучасний стан державотворення в Україні, яка обрала вектор зовнішньополітичного розвитку, спрямований на євроінтеграцію, вимагає від майбутнього юриста наявності з одного боку загальних, інформаційно-світоглядних компетентностей, з іншого боку, спеціальних фахових компетентностей, що орієнтовані чи базуються на порівняльно-правовому матеріалі і передбачають знання та аналіз конституційно-правового законодавства в тому числі й зарубіжних країн. Саме тому вивчення конституційного права зарубіжних країн повинно забезпечувати студентам належний рівень професійних знань, які можуть бути реалізовані у практиці державотворення нашої країни.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

В Україні традиційно фаховий юрист розглядається як освічена людина з широким світоглядом, наявністю ґрунтовних енциклопедичних знань, практичних навичок для розв'язання складних проблем, що виникають в процесі професійної діяльності. Особливо актуально це в умовах стрімкої глобалізації світової спільноти, коли знань національного права вже недостатньо для того, щоб стати сучасним юристом.

Наука конституційного права зарубіжних країн є частиною загальної науки конституційного права. Вивчення особливостей розвитку конституційного права зарубіжних країн, здійснення порівняльного аналізу національних особливостей форми держави, взаємовідносин держави і суспільства, організації і функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування надає змогу не тільки розширити кругозір студентів-правників, а й усвідомити роль держави та особи у світі.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця в галузі права.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе отримати:

- Здатність здійснювати аналіз конституційно-правових процесів і явищ, розуміти проблемні аспекти їх реалізації і демонструвати власне бачення шляхів їх розв'язання.
- Здатність проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел конституційного права (Конституцій та інших конституційно-правових актів зарубіжних країн, монографій, наукових статей тощо).
- Здатність формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої конституційно-правової проблеми.
- Здатність давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- Здатність пояснювати характер певних конституційно-правових подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
- Здатність виявляти знання і розуміння основних сучасних конституційно-правових доктрин, цінностей та конституційних принципів функціонування національної правової системи.
- Здатність демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів конституційного права і норм фундаментальних галузей права.
- Здатність пояснювати природу та зміст основних конституційно-правових правових явищ і процесів.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні матеріали розміщені в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ

Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=478>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Термінологічний диктант (max 2 бали) – на початку кожного практичного заняття. Терміни для вивчення зазначені у розділі «Термінологічний мінімум».

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (max 4 бали) – на кожному практичному занятті у форматі 1) технології ситуативного моделювання: кейс-

метод (імітації, симуляції); 2) технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.

Письмова контрольна робота (тах 10 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота проводиться у комбінованій формі (тестування (тах 6 балів) та двох теоретичних питань (тах 2 бали кожне)).

Додаткові види роботи:

Проведення практичних занять із застосуванням інтерактивних технологій проводиться за бажанням здобувачів

1. «Round-table»(колективна гра на вирішення спільної проблеми).
2. *Scientific debate* (навчальна суперечка-діалог, в якій студенти – представники різних напрямлень, відстоюють свою думку, протилежну іншим).
3. *Case-study* (аналіз конкретних практичних ситуацій).
4. *Role-play: «Judicial sitting»*(гра з розподіленням ролей та пошуком конструктивних відповідей).
5. *Training* (форма навчання із застосуванням різних форм роботи з невеликою групою для вдосконалення навичок в процесі моделювання ситуацій, які наближені до реальності).

Підсумкові контрольні заходи:

Екзамен проводиться у письмовій формі і складається із тестових завдань та практичних кейсів (тах 20 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=478>

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІДЗ) полягає у необхідності самостійного опрацювання актуальної теми та викладення результатів у формі презентації. Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань розміщена в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle. Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем за посиланням:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=478>

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=478>

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання
Тиждень 1 Лекція №1	Теорія конституції та сучасні конституційні моделі	
Тиждень 2 Практичне заняття №1	Теорія конституції та сучасні конституційні моделі	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань
Тиждень 3 Лекція №2	Держава як категорія конституційного права. Сучасні форми держави в зарубіжних країнах	
Тиждень 4 Практичне заняття №2	Держава як категорія конституційного права. Сучасні форми держави в зарубіжних країнах	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань
Тиждень 5 Лекція №3	Конституційно-правовий статус особи в зарубіжних	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни**

	країнах. Права та свободи людини і громадянина	
Тиждень 6 Практичне заняття № 3	Конституційно-правовий статус особи в зарубіжних країнах. Права та свободи людини і громадянина	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань
Тиждень 7 Лекція №4	Конституційні форми безпосереднього народовладдя в зарубіжних країнах. Виборче право та виборчі системи	
Тиждень 8 Практичне заняття №4	Конституційні форми безпосереднього народовладдя в зарубіжних країнах. Виборче право та виборчі системи	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань, технології ситуативного моделювання
Тиждень 9 Лекція №5	Інститут законодавчої влади. Парламенти та парламентаризм	
Тиждень 10 Практичне заняття №5	Інститут законодавчої влади. Парламенти та парламентаризм	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань
Тиждень 11 Лекція №6	Конституційно-правовий статус глави держави	
Тиждень 12 Практичне заняття №6	Конституційно-правовий статус глави держави	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань
Тиждень 13 Лекція №7	Уряди в зарубіжних країнах: аналіз конституційно-правового статусу	
Тиждень 14 Практичне заняття №7	Конституційні основи судової влади в зарубіжних країнах	Термінологічний диктант, технології опрацювання дискусійних питань, технології ситуативного моделювання
Екзаменаційна сесія	Екзамен	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
			Залік
A	90 – 100 (відмінно)		Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)		
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)		Не зараховано

F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		
---	---	--	--

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Підручники та монографії

1. Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньої програми «Правознавство». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. 145 с.
2. Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Правознавство». Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 120 с.
3. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. Тернопіль: Астон, 2003.
4. Грін О.О. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник: Альб. схем. Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2015. 183 с.
5. Державне право зарубіжних країн (у схемах): навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. К.: КНТ, 2015. 528 с.
6. Закоморна К.О.. Державне (конституційне) право зарубіжних країн (навчальні матеріали та схеми): посіб. для підгот. до іспитів. Х: Право, 2014. 264 с.
7. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб./ В.М.Безчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; за ред. В. М. Безчастного. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008. 467с.
8. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб.С.Горшеньова, К.О.Закоморна, В.О.Ріяка та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. К.:Юрінком Інтер, 2006. 544с.
9. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / Н.В. Мішина, В.О. Міхальов, В.О. Куранін та ін. ; за ред. Н.В. Мішиної, В.О. Міхальова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 644 с.
10. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник / В.М. Шаповал. К.: Юрінком Інтер, 2010. 464 с.

Критичні джерела:

1. Верлос Н.В. Рецепція європейських стандартів е-демократії в Україні: конституційно-правовий аспект. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2016. № 3. С.86-92. <http://www.law.journalsofznu.zp.ua/visnik-3-2016/2632-verlos-n-v-retseptsiya-evropejskikh-standartiv-e-demokratiji-v-ukrajini-konstitutsijno-pravovij-aspekt>
2. Верлос Н. В. Конституційні засади рецепції міжнародних електоральних стандартів гендерного квотування у виборче законодавство в Україні. Конституційно-правові академічні студії. №2. 2016. С.25-31. http://nbuv.gov.ua/UJRN/kpac_2016_2_5
3. Verlos N.V. Reception of the e-democracy institute in Ukraine in the modern conditions of constitutional reformation. East European Science Journal. 2018. №31. P.48-51 https://eesa-journal.com/wp-content/uploads/EESA_31_6.pdf
4. Verlos N. V. Reception of the institutes of the constitutional mechanism for the protection of human rights in Ukraine. Priority tasks and strategies for the development of jurisprudence : collective monograph /D. M. Bielov, M. Yu. Vikhliaev, M. V. Hromovchuk, O. Ya. Rohach, etc. – Lviv-

Toruń : Liha-Pres, 2019. – 168 s. С.123-144 DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-153-7/123-144>.

5. Верлос Н.В. Телеологічні домінанти рецепції в умовах реалізації концепції транснаціонального конституціоналізму. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. №1. Ч.3 С.34-42.
6. Верлос Н.В. Запозичення технології краудсорсингу для ефективної реалізації народовладдя в Україні. Запорізькі правові читання: матеріали Щорічної міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 06 травня 2019 року / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. С.19-21.
https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/_schor__chnoyi_m__zhnarodnoyi_naukovo-praktichnoyi_konferents__yi_zapor__z__k__pravov__chitannya_2019.pdf

Корисні посилання

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <http://www.library.ukma.kiev.ua/amer> – Американська бібліотека НаУКМА
4. <http://www.loc.gov> – бібліотека Конгресу США
5. <http://www.rsl.ru> – Російська державна бібліотека
6. <http://www.bl.uk> – Британська бібліотека
7. <http://www/d-nd.de> – Німецька національна бібліотека
8. <http://wwwbnf.fr> – Національна бібліотека Франції
9. <http://dev.europeana.eu> – Європейська цифрова бібліотека (Europeana)

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Здобувачі, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються здобувачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на періоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу verlosznu@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, необхідно направити листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.